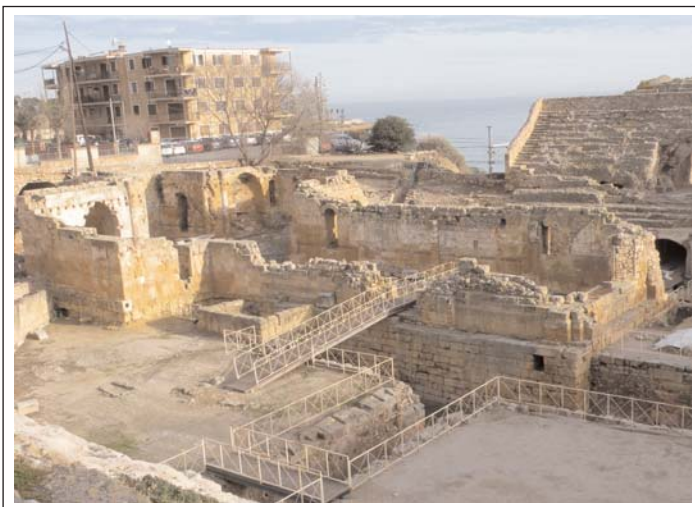

CASTELL DEL REI

L'antic Pretori romà del segle I, fou reconstruït al XII com a castell del príncep Robert d'Aguiló i ampliat i reformat als segles XIII i XIV per Jaume II i Pere III, respectivament. Esta compost per dos cossos, l'occidental te tres pisos i un terrat i a la seva façana hi ha gran nombre d'espitlleres i finestres geminades gòtiques.

SANTA MARIA DEL MIRACLE

SANTA MARIA DEL MIRACLE. Tarragona.

L'església romànica, ara enrunada, s'edificà sobre els restes d'una basílica paleocristiana del segle VI. Aquesta era de planta basilical capçada per un absis de ferradura.

La romànica es dels segles XII i XIII, presenta una

planta de creu llatina amb una sola nau, transsepte i capçalera carrada. La coberta era de volta apuntada i sobre el creuer hi havia un cimbori damunt trompes còniques. La nau es dividia en quatre trams i el transsepte en tres, tots delimitats per columnes adossades i arcs torals. La porta d'entrada era al mur nord i en tot el temple s'hi obrien dotze finestres de doble esqueixada.

Recopilació i fotos JoanCodina i Bernaus

BIBLIOGRAFIA

Catalunya Romànica, vol. XXI: el Tarragonès, el Baix Camp, l'Alt Camp, el Priorat i la Conca de Barberà.

Guies Catalunya Romànica, vol. 9: el Tarragonès, el Baix Camp, l'Alt Camp, el priorat i la Ribera d'Ebre.

Tarragona, ruta medieval: fulletó del Patronat Municipal de Turisme, 2008.

Arquebisbat de Tarragona www.arquebisbattarragona.cat

AARS

AMICS DE L'ART ROMÀNIC DE SABADELL

Núm. 93

21 de febrer de 2010

TARRAGONÈS

TARRAGONA

Historia

La ciutat de Tarragona, fou fundada pels romans i l'any 197 aC i esdevingué la capital de la província anomenada Hispània Citerior. El seu màxim esplendor fou a l'època de l'emperador August – 63 aC a 14 dC – que era la segona ciutat de l'imperi i tenia uns 30000 h. L'any 330 començà la decadència de l'imperi romà d'occident i tanmateix la de Tàrraco.

CATEDRAL DE SANTA MARIA. TARRAGONA. Façana principal..

El cristianisme arrelà ràpidament a Tàrraco. El bisbe Fructuós i els seus dos diaques van ser cremats vius a l'amfiteatre l'any 259. L'edicte de Milà, dictat per l'emperador Constantí l'any 313, atorgà la llibertat de culte i, dos anys més tard, al concili d'Arles de Provença, hi assistí el bisbe de Tarragona. L'emperador Teodosi amb l'edicte de Nicea del 380, proclamà el cristianisme única religió oficial a tot l'imperi i cinc anys més tard, el papa, nomenà al bisbe de Tarragona metropolità de la tarraconensis i primat d'Hispania.

Durant l'època visigòtica, continuà com a seu metropolitana i es varen construir dues basíliques, la del Francolí i la de l'arena de l'amfiteatre.

El bisbe sant Pròsper, el 711, degut a la invasió sarraïna, fugí i es refugià a Itàlia. Tarraqüna, segons escriptors musulmans, havia esdevingut un llogaret o un camp de majestuoses ruïnes. Després de diversos intents de reconquerir-la, no reeixits, el 1117, el comte Ramon Berenguer III ho aconseguí i la cedí a l'església. Passaren dos anys, sant Oleguer es nomenat arquebisbe de Tarragona i aquest en fa donació al cavaller normand Robert Bordet – o d'Aguiló - nomenat "príncep de Tarragona" amb l'encàrrec d'emprendre la repoblació. No obstant, al cap de dinou anys, tornà a mans del arquebisbat.

CATEDRAL DE SANTA MARIA. TARRAGONA. Campanar i absis.

polilobulades. Per sota hi ha tres arcs de mig punt suportats per una doble columna. En el timpà s'obren dos ulls de bou amb traceries calades. Les galeries son casi idèntiques a les ales més antigues dels monestirs cistercencs de Poblet i Vallbona de les Monges.

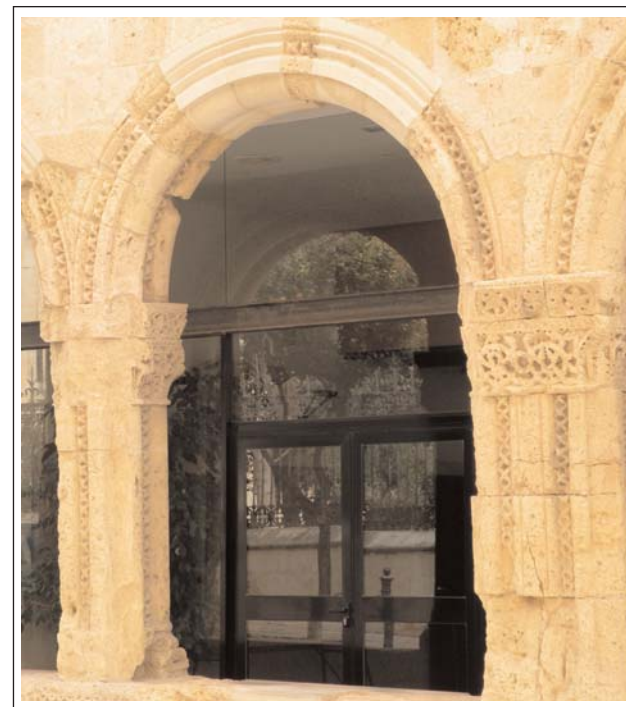
La escultura del claustre, en els capitells i els cimacis, es un dels conjunts més emblemàtics de la plàstica romànica dels segles XII i XIII a casa nostra. El repertori iconogràfic es basa en temes de l'Antic i del Nou Testament, figuracions humanes, d'animals i monstres i un ampli repertori de motius vegetals i geomètrics.

La porta de comunicació entre el claustre i el temple, està composta per tres arquivoltes, columnes, capitells esculpits amb temes bíblics, d'animals i vegetals; llinda, timpà amb el Crist en majestat i el tetramorf i mainell amb un capitell esculpit de l'Epifania.

La façana de l'antiga sala capitular, avui capella del Corpus Christi, te una porta central flanquejada per dues finestres geminades i es casi idèntica a la de Poblet.

HOSPITAL VELL DE SANTA TECLA

Només en resta la façana, la planta baixa fou bastida als segles XII i XIII i els dos pisos varen ser afegits posteriorment. La primera, es un porxo format per arcs de mig punt – cinc a la façana principal i dos a la lateral – recolzats sobre pilars amb columnes adossades i capitells. La decoració es amb motius vegetals i geomètrics.

HOSPITAL VELL DE SANTA TECLA. Detall d'un dels arcs.

Es un temple de planta basilical amb tres naus capçades per tres absis, tots inicialment, semicirculars, un ampli transsepte i creuer coronat amb una cúpula sobre trompes, un cimbori vuitavat amb grans finestrals a cada cara i un cupulí. Les naus són cobertes amb voltes de creueria, separades per arcs torals que descansen en grans pilars cruciformes amb columnes romàniques adossades, la majoria amb decoració vegetal, i arcs formers per separar les naus. D'aquestes, a les laterals hi ha disset capelles.

L'absis principal presenta sota la cornisa un fris en dent de serra i arcuacions cegues que descansen sobre mènsules esculpides.

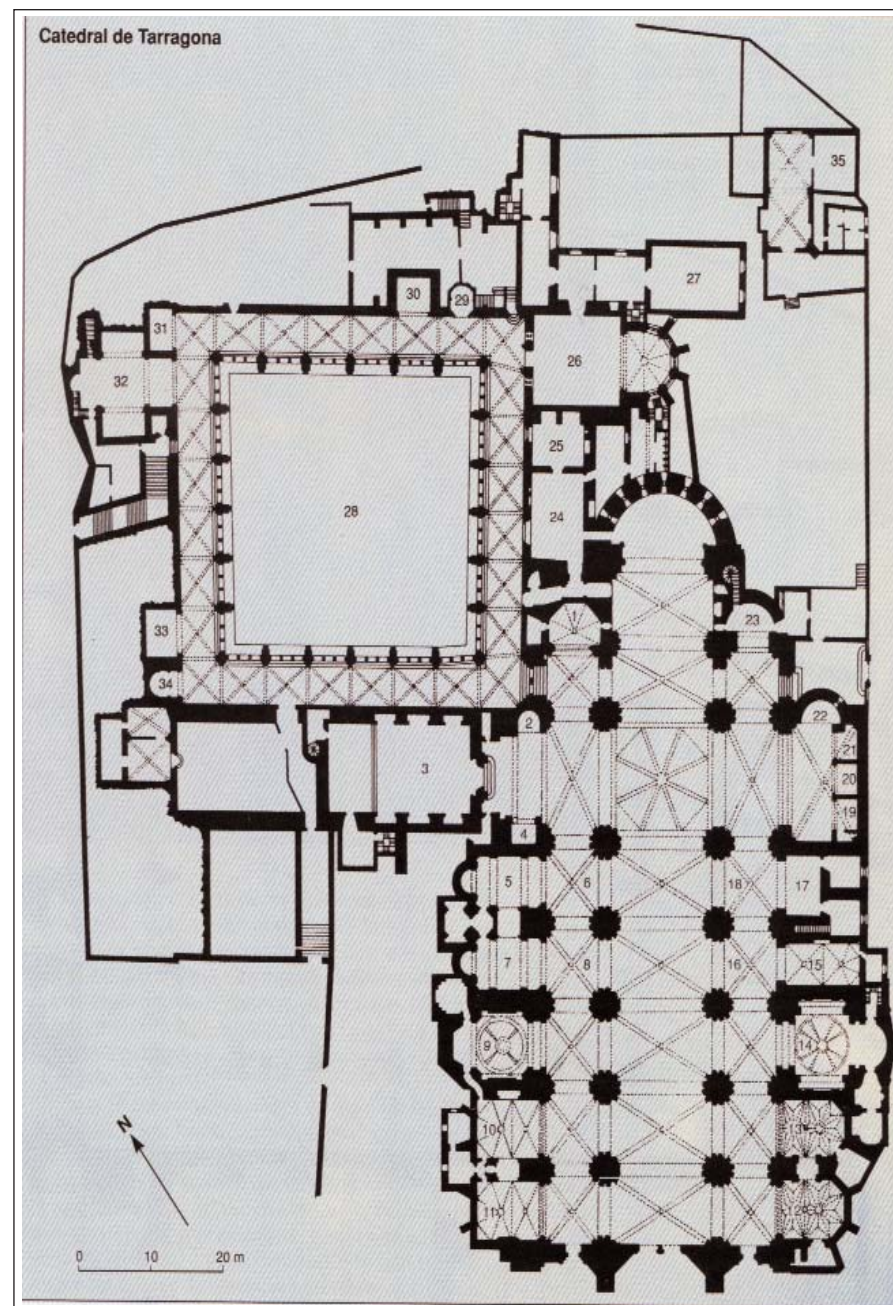
El campanar es de tres cossos, els dos primers són de planta quadrada. El tercer és octogonal amb grans finestrals a cada cara i allotja quinze campanes, algunes de principis del segle XIV. La seva alçada és de 54 metres.

A l'altar major, davant del retaule gòtic, hi ha un magnífic frontal romànic de la primera meitat del segle XIII, de marbre blanc, dedicat a la vida i al martiri de santa Tecla.

Al frontispici hi ha tres portes, una per cada nau. Les dues laterals, romàniques, són de marbre blanc amb arquivoltes motllurades, columnes,

CATEDRAL DE SANTA MARIA. TARRAGONA. Portal del'Epifania.

CATEDRAL DE SANTAMARIA. TARRAGONA. Planta de Catalunya Romànica vol XXI, p.125.

capitells, llinda i timpà, però difereixen amb la seva decoració. La de l'esquerra, en el timpà s'hi esculpí l'Anunciació, l'Epifania i l'anunciació als pastors i els capitells tenen decoració vegetal. En canvi, la de la dreta, el timpà no presenta cap decoració però els capitells estan profusament decorats amb temes bíblics. La portada principal, presenta arcs gòtics en gradació, timpà amb escenes del Judici Final, llinda, i un mainell esculpit amb la Mare de déu sobre un pedestal. A tots dos costats hi ha nínxols amb les estàtues dels apòstols i dels profetes.

Com a resum, els absis, el primer cos del campanar i les portes laterals son romàniques. La nau es bàsicament de transició i son gòtics els cossos superiors del campanar, el cimbori i la portada principal. Las capelles, n'hi ha de gòtiques, renaixentistes i barroques.

El claustre

La porta d'entrada al claustre es romànica i molt semblant a la de la nau lateral esquerra, però amb timpà llis. El claustre es de planta quadrangular i pati interior, les galeries estan cobertes amb voltes de creueria i cadascuna es divideix en sis porxos. Uns porxos que es componen d'un gran arc apuntat suportat per massissos pilars rectangulars coronats per arcuacions

CATEDRAL DE SANTA MARIA. TARRAGONA. Claustre. Interior.

Basílica del conjunt tardo – romà del Francolí

El conjunt esta constituït per una vila romana i unes dependències agràries del segle IV – V i d'una basílica paleocristiana del segle V- VI. Aquesta es de planta basilical – nau central i dues de laterals – amb capçalera rectangular, un mausoleu al peu de la nau central, afegit posteriorment, i un gran atri. Possiblement es tractaria d'un edifici monacal semblant als siríacs.

Època medieval

Les edificacions més importants van ser: les muralles, la catedral, l'antic Hospital de Santa Tecla, el castell del Rei i l'església de Santa Maria del Miracle.

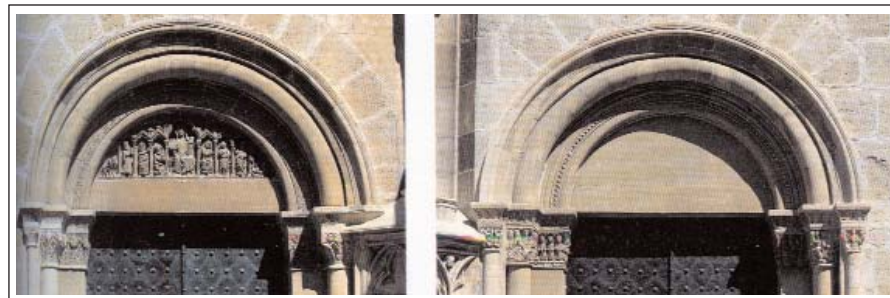
Les muralles

Es disposava de les romanes, al segle XII només va ser necessària la seva reparació i únicament fer de nou la part meridional, anomenada el "Mur Vell", en resten les torres de Moreres i d'Arandes. Al segle XIV s'ampliaren a l'àrea de l'antic circ romà amb la construcció de la "Muralleta", de la qual es conserven dues torres, la de les Monges i la d'en Tintoré.

SANTA MARIA DE TARRAGONA (LA CATEDRAL)

Es l'edifici més emblemàtic de la ciutat. Se n'inicià la construcció l'any 1171 i es consagrà el 1331. Començada en estil romànic, molt aviat es passà al de transició del romànic al gòtic i al final s'acabà amb

gòtic. Es la catedral d'estil de transició més important de la península. Es creu que es bastí sobre l'antiga catedral visigòtica i que a mida que avançava la nova s'enderrocava la vella.

CATEDRAL DE SANTA MARIA. TARRAGONA. Portals laterals de la façana principal-